

3. Kupriichuk V. Derzhavne upravlinnia u sferi okhorony kulturnoi spadshchyny v umovakh voiennoho stanu 2022-2023 rr. *Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku*. Vyp. 45. Rivne : RDHU, 2023. S. 36-42.
4. Kupriichuk V. Rol natsionalnoi kulturnoi spadshchyny u formuvanni ukrainskoi identychnosti. *Formuvannia ukrainskoi identychnosti v umovakh suchasnykh vyklykiv: teoretychni i politychni aspekty: monohrafiia*. Kyiv: NADU, 2018. 256 s.
5. Rosiiski zlochyny proty ukrainskoi kulturnoi spadshchyny URL: <https://life.pravda.com.ua/culture/2022/04/6/248121>. (data zvernennia 21.04.2024)
6. *Ukrainska kulturna spadshchyna pid chas rosiiskoho vtorhnennia* (2022). URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%808F_\(2022\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%808F_(2022)). (data zvernennia 01.04.2024).

UDC [378.016:81/243] (410)

WAR AND CULTURAL HERITAGE

Rodinchuk Olena – Bachelor's degree holder, specialty 034 «Culturology»,
Rivne State Humanitarian University, Rivne

Relevance of the problem. The importance of preserving cultural heritage during wartime, which is an important identification feature of the nation, is emphasized. The role of cultural heritage as a patriotic form, the most effective during wartime, is emphasized. Attention is focused on the need to consolidate the efforts of the local population and the world community to counteract this aggression.

The methodology of scientific research is based on the use of methods of analysis, synthesis and comparison.

Scientific novelty of the study. The consequences of Russia's military aggression in Ukraine are considered; the experience of local cultural institutions is summarized; the specifics of the organization of regional-level cultural institutions during martial law are emphasized; the losses suffered by cultural objects in the country were clarified; the most effective forms used in organizational and cultural practice during the war were identified; the change in approaches to organizing this work was emphasized and the most urgent problems were indicated.

Key words: war, cultural institutions, destruction, concert practice, consolidation, philharmonic, regional center of folk art.

Надійшла до редакції 15.06.2024 року.

УДК 745/749:355.422(477)

МИСТЕЦЬКІ РЕФЛЕКСІЇ ДРАМИ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Олена Олександрівна Саванчук – здобувачка освітнього ступеня «Магістр» спеціальності
023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне.
<https://orcid.org/0009-0004-5826-0726>
<https://doi.org/10.5281/zenodo.14592787>
olenausuk33@gmail.com

Виявлено роль мистецтва для людини під час повномасштабного вторгнення. Досліджено, що занепокоєння навколишнім середовищем, політична активність підживлюють творчість, породжуючи мистецтво, яке є не лише естетично привабливим, але й має глибоке значення. Після розгортання конфлікту з росією художники, майстри декоративно-ужиткового мистецтва частіше звертаються до воєнної тематики. Важливе значення у процесі розвитку декоративно-ужиткового мистецтва мають виставки, мистецькі події, як в Україні, так і за кордоном, у яких беруть участь вітчизняні й закордонні митці, що гостро відчувають біль народу, що дозволяє мистецтву бути, попри війну, надає змогу поширювати правду, щоб вистраждані уроки сьогодення не були забуті та допомогли у майбутньому. Доведено, що мистецтво не повинно ніколи бути осторонь, особливо коли склалась така ситуація.

Ключові слова: мистецтво, декоративно-ужиткове мистецтво, художник, митець, виставка, мистецька подія, війна, культура.

Постановка проблеми. Із початком війни з росією в декоративно-ужитковому мистецтві утверджуються нові тенденції. Розширюється тематика образного вирішення і засоби досягнення декоративної виразності творів, які потребують детальнішого вивчення й аналізу, з'являються нові колористичні рішення.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Дослідження, присвячені впливу війни на українську культуру, висвітлюють зміни в мистецькому середовищі, зокрема крізь призму глобальних тенденцій та локальних реалій. Студіювання цієї теми продовжує розвиватися, відображаючи соціальні та культурні зміни у суспільстві України.

Незначні відомості про мистецтво у час війни, а також аналіз творів українських митців, які працювали з цією тематикою, подано у статтях С. Триколенко та І. Єлісєєва [10], Т. Прокопович та Т. Галькун [7]. Зокрема, Баршинова О. – відома українська кураторка та мистецтвознавець, яка працює з сюжетами війни в мистецтві, досліджує як воєнний контекст змінює художні підходи [2]. Серед інших – М. Куліковська – українська художниця та дослідниця, яка крізь власну роботу осмислює теми війни

та насильства. Її інсталяції і натюрморти аналізуються в контексті сучасного українського мистецтва як глибокий рефлексійний матеріал про війну [9]. З поміж інших дослідників українського мистецтва, варто згадати публікації «Ukraine's Art Community Remains Defiant in the Face of War» (2022 р.) – стаття в журналі «Artsy» де М. Сибірцева аналізує як українські митці, використовують своє мистецтво як форму опори під час війни. Автори акцентують увагу на тому як змінилася українська арт-сцена з 2014 року і до сьогодні [15].

Увага до змін у сучасному мистецтві набуває неабиякої популярності. Вчені аналізують як сучасні художники реагують на війну, змінюючи свої стилі та техніки. В журналах, таких як «Мистецтво та культура», публікуються статті, що аналізують конкретні вистави, художні проекти та їхній вплив на суспільство.

Унікальний внутрішній погляд на творчість під час війни надає проект митців і культурних діячів м. Бердянська, людей, що пережили окупацію та є внутрішньо переміщеними особами. Результатом реалізації цього проекту стала книга «Мистецтво в окупації. Рефлексія» [8]. Це не лише книга, це – відкритий лист світу. Це виклик, який ми, як світова спільнота, повинні прийняти і відповісти на нього. Це – дзеркало, в якому бачимо не лише власне відображення, але й своє майбутнє. Мистецтво – це голос, який не можна заглушити, навіть коли всі інші голоси мовчать [11]. Ця книга – не лише документація подій, а й засіб формування нових тенденцій в українському мистецтві, виявлення проблем, з якими Україна стикається на шляху до державної незалежності, а також спроба донести ці відомості до світового співтовариства [8].

Мала галерея Мистецького арсеналу створила диджитал-видання «Україна в огні» [4], присвячене дослідженню українського сучасного мистецтва в умовах повномасштабної війни. У виданні зібрано тексти, що фіксують зміну української художньої сцени та роботи митців, що охоплюють час і стани, які переживає українське суспільство під час війни, вміщено розшифровки діалогів художників, учасників виставкового проекту «Одне з одним. Просторові діалоги».

У статті С. Триколенко та І. Єлісєєва розглянуто вплив воєнних подій на розвиток українського мистецтва. Основний акцент зроблено на декоративно-ужитковому мистецтві також, адже саме воно зазнає великого впливу і, водночас, формує бачення світом подій в Україні шляхом характерних образів, форм. Нові художні форми та здатність до тиражування творів мистецтва завдяки сучасним інформаційним технологіям, швидко набирають обертів, розширюючи вплив української культури. Особисті переживання митців знаходять виявлення в їх роботах; проаналізовано вплив масової культури на мистецтво і навпаки – образи, що постають на тлі масової культури [10].

У статті Т. Прокопович та Т. Галькун подається короткий огляд про те, як повномасштабне вторгнення росії на територію України вплинуло не лише на життя людей, а й на творчі течії [7]. Інакше кажучи, останні публікації та дослідження значною мірою зосереджуються на мірі осмислення військового мистецтва як інструменту збереження історичної пам'яті та відображення психологічного стану солдатів і пересічних людей [1].

Дослідження мистецьких рефлексій на драму війни в Україні продовжують розвиватися, відкриваючи нові аспекти розуміння конфлікту через призму мистецтва. Останні публікації свідчать про зростаючий інтерес до теми, яка не лише фіксує історію, але й формує нові культурні ідентичності, допомагаючи суспільству.

Мета статті – дослідити особливості декоративно-ужиткового мистецтва, в якому прослідковується тематика війни, а також вплив культурних, соціальних і технологічних змін на мистецтво України.

Виклад основного матеріалу. Тема війни в мистецтві завжди викликала глибокі емоції, інтелектуальні рефлексії та протест. Сучасний контекст російсько-української війни спричинив появу нових, унікальних форм художнього висловлювання, що відображають не лише трагічність конфлікту, але й стійкість людського духу [13].

Декоративно-ужиткове мистецтво в Україні завжди було тісно пов'язане з суспільними подіями, зокрема й війною. У контексті сучасної війни, що розпочалася з російського вторгнення, ця галузь мистецтва набула нового звучання, поєднуючи традиційні елементи з сучасними техніками та символікою. Майстри кераміки, ткацтва, вишивки та художньої обробки металу адаптують традиційні техніки для відображення реалій війни. Наприклад:

- вишивані рушники із зображенням голубів миру, червоних маків як символів пам'яті та скорботи. Художники-вишивальники додають у традиційні орнаменти зображення зброї чи військової техніки;
- керамічні вироби (гличики, тарелі) із зображеннями героїв ЗСУ, українських символів (тризуба, прапора), а також сюжетів про боротьбу та перемогу. Майстри гончарства створюють тарелі з написами «Воля», «Перемога».

У творчості митців все частіше простежуються образи захисників, жіночих постатей, що символізують Україну та сцени мирного життя, яке захищається від ворога. Мистецькі вироби стають своєрідними «зброями» у культурній війні.

Із початком війни українське суспільство ще більше заглибилося в свої культурні корені. Це сприяло відродженню інтересу до національних ремесел, серед яких писанкарство, ткацтво, килимарство. Вироби часто створюються з поєднанням сучасної техніки та історичних мотивів, що демонструє тяглість культури. Завдяки соціальним мережам і благодійним заходам роботи українських митців стали відомими у світі. Вони не лише збирають кошти для підтримки армії, але й популяризують українське мистецтво за кордоном.

Декоративно-ужиткове мистецтво стало важливим інструментом підтримки волонтерської діяльності. Зокрема, сувеніри, виготовлені руками майстрів, продаються для збору коштів на потреби армії та гуманітарної допомоги.

З огляду на це, можна стверджувати, що одним із спільних архетипів бачення нашими митцями, є бачення актуального. Усі сучасні роботи так чи інакше апелюють до сучасної митцю реальності [6].

У багатьох громадах виникають проєкти колективної творчості, де люди долучаються до виготовлення декоративно-ужиткових виробів. Наприклад: масштабні ляльки-мотанки, що символізують незламність; текстильні роботи, створені жінками-переселенками у таборах тимчасового проживання тощо.

Поєднання традиційних технік із новітніми технологіями стало важливим трендом. Українські дизайнери створюють вироби з додаванням елементів, виготовлених на 3D-принтерах, що дозволяє масштабувати творчість. Це можуть бути декоровані гільзи від снарядів, перетворені на арт-об'єкти, або футуристичні інтерпретації народного килимарства. Використання вторинних матеріалів – уламків війни (метал, тканини з пошкодженої техніки) – стало частиною символічного мистецтва. Ювеліри виготовляють прикраси зі знищеної техніки, надаючи їй нового значення. Застосування сучасних технологій, серед яких лазерне різання, 3D-друк та цифровий друк, дозволяє розширити можливості художнього самовираження та виробництва. Це також сприяє популяризації творів на міжнародній арені.

Колір у мистецтві набуває нового символічного значення. Відомі митці додають у свої роботи жовто-блакитні кольори. Жовтий, блакитний та червоний – ці кольори стали переважати у роботах. Також проглядається збільшення кількості вирішення картин в ахроматичній гамі, де переважають відтінки сірого та підкреслена драматичність чорним [7].

Помітна тенденція до яскравого контрастного забарвлення, що виражає емоційний стан митця чи суспільства. Війна внесла в мистецтво більш емоційну експресію, яка часто проявляється через активне використання кольорових акцентів.

Декоративно-прикладне мистецтво стало не лише способом естетичного вираження, а й важливим інструментом збереження ідентичності. Воно допомагає:

- зміцнювати національну свідомість;
- передавати суспільству важливі меседжі через зрозумілі образи та форми;
- створювати відчуття спільності й підтримки в часи випробувань.

Мистецтво в Україні під час війни стало унікальним відображенням історичних змін, боротьби за свободу та культурної ідентичності. Воно зберігає традиції, адаптуючи їх до викликів сучасності, і стає важливим інструментом не лише для самовираження, а й для комунікації, підтримки й відродження.

Творчість українських майстрів свідчить про незламність духу та здатність мистецтва знаходити красу й значення навіть у найскладніших обставинах. І. Смичек переконаний, що культура та мистецтво під час війни є оплотом світла, надії, і одночасно зброєю. Багато художників, залишившись без житла, майстерень, засобів існування, продовжують створювати мистецькі твори, часто ризикуючи власним життям. І на противагу агресору ще з більшим завзяттям просувається вперед. Тому сьогоднішнє виставкове життя характеризується надзвичайно широким діапазоном мистецьких напрямів, стилів та течій. Незважаючи на складні обставини: елементарний брак художніх матеріалів, а також проблеми з їх доставкою, народжуються неповторні твори з різноманітними сюжетами, які охоплюють філософські проблеми життя, виявляючи споконвічне прагнення до гармонії, миру та спокою [5].

Те, що сьогодні, в умовах воєнного стану, відкриваються різні виставки є ознакою того, що попри війну мистецтво має бути, як і наука. Це все ті складові національного усвідомлення та ідентичності, цінності, за які українці зараз воюють. І мистецькі події – це також внесок у велику перемогу України.

У Національному музеї декоративного мистецтва України на виставці «Нитки долі» презентували роботи мисткині Ю. Петренко в техніці нетрадиційного нетканого гобелену. Переважна більшість композицій – це твори останніх років воєнного часу. Серед них «Червона нитка долі», «Біла хати», «У гнізді». Якщо раніше у своїх роботах Юлія використовувала теплу кольорову гаму, то під час війни вона

доповнилася червоним, чорним та білим кольорами. За словами художниці, вони символізують українську вишиванку та більше передають переживання, які нині відчувають українці [3].

Художниця Я. Мазуренко на виставці батику «Шовкова безмежність барв», яка відбулася у Сумський міський галереї, представляла роботу «Картина з журавлями». Тут є темні плями і світлі як відображення сучасних подій [14].

Багато виставок проходить і за кордоном. Однією з таких була виставка свідчень очевидців про війну росії в Україні у Берклі (США), де були представлені українські гобелени ручної роботи, картини відомих художників, раритетні експонати з фронту і навіть мистецькі роботи захисників, створених під час реабілітації арттерапією у Рівненському шпиталі [12].

Команда Громадської організації «Музей сучасного мистецтва» збирає роботи українських художників в архів, ще із перших днів повномасштабного вторгнення, що документує мистецькі процес у час воєнного стану.

Висновки. Нові тенденції в українському декоративно-ужитковому мистецтві в умовах війни відображають прагнення митців осмислити сучасні реалії, адаптувати культурну спадщину до викликів часу та донести важливі суспільні меседжі через творчість. Інноваційність, патріотизм і глибока емоційність стали ключовими характеристиками сучасних творів. Це мистецтво не лише надихає, але й слугує своєрідним свідченням історії для майбутніх поколінь.

Мистецтво – це сфера, що постійно розвивається, відображає та формує культурні, соціальні та технологічні зміни. Ми спостерігаємо все нові тенденції, що переосмислюють світ мистецтва. Поєднання традиційних технік з інноваційними технологіями, інтеграція тем соціальної справедливості та розвиток віртуальної й доповненої реальності – це лише деякі з багатьох течій, які змінюють мистецький світ.

Отже, мистецька рефлексія є значно потужнішою та значно важливішою, адже мистецтво має значно більший потенціал для того, щоб працювати з травмою і пам'яттю, виходити на процес лікування суспільства.

Війна в Україні стала каталізатором глибоких трансформацій в усіх сферах життя, зокрема й у мистецтві. Декоративно-прикладний його вектор тісно пов'язаний з традиціями та повсякденним життям, особливо гостро відреагувало на ці зміни.

Також війна стала черговим випробуванням для українського мистецтва, але водночас відкрила нові горизонти для творчості. Декоративно-прикладне мистецтво продемонструвало свою здатність адаптуватися до нових умов та виражати найглибші почуття людини. Воно стало не лише віддзеркаленням трагічних подій, а й свідченням незламності українського духу та бажання жити. Роботи сучасних українських митців несуть в собі не лише естетичну, а й соціальну функцію, допомагаючи об'єднати українців та розповісти світові про нашу боротьбу.

Вплив війни на українське декоративно-прикладне мистецтво буде відчуватися ще протягом багатьох років. Нові покоління митців продовжуватимуть досліджувати цю тему, створюючи унікальні твори, які збагатять культурну спадщину України, а мистецтво продовжує розвиватися, незважаючи на всі труднощі.

Список використаної літератури

1. Алфьорова З., Алфьоров А. Візуальний образ України під час російсько-української війни. *Сучасний виставковий простір. Collection of Scientific Papers «SCIENTIA»*. 2022. С. 95–97.
2. Арт-фронт: як війна змінила творчість сучасних українських художниць. Режим доступу URL: <https://insider.ua/ua/art-front-yak-vijna-zminila-tvorchist-suchasnihukrainskih-hudozhnic/> (дата звернення: 27.10.2024).
3. Виставка художнього текстилю «Нитки долі» Юлії Петренко в музеї. Режим доступу: <http://ukraineartnews.com/news/expo/vistavka-hudozhnogo-tekstilju-nitki-doli-juliji-petrenko-v-muzeji>
4. Мала галерея Мистецького арсеналу створила диджитал-видання «Україна в огні». Режим доступу URL: <https://bazilik.media/mala-halereia-mystetskoho-arsenalu-stvoryla-dydzhytal-vydannia-ukraina-v-ohni/>.
5. Мистецтво під час війни є оплотом світла, надії і одночасно зброєю. Режим доступу URL: <http://chas-time.com.ua/liudyna/mistetstvo-pid-chas-vijni-e-oplotom-svitla-nadiji-i-odnochasno-zbroeyu.html>
6. Мурашко О. Альбом. Київ : Мистецтво, 1980. 30 с.
7. Прокопович Т. А., Галькун Т. Д. Живопис в умовах воєнного часу. Як змінилося мистецтво під час війни – колористика, тенденції, сюжет. *Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти: матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф.* Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. С. 99-102.
8. Сичікова Я. Мистецтво в окупації. Рефлексія : науково-популярне видання / Я. Сичікова, С. Ковачов, А. Попова, Г. Лопатіна, Н. Цибуляк. Петропавлівська Борщагівка : ТОВ «Альянт», 2023. 25 с.
9. Скульптура вагітної мені буде нагадувати про тіла мігрантів з України. *Українська правда: журн. Життя. Ганна Щокань* (2023). Режим доступу URL: <https://life.pravda.com.ua/culture/2023/06/04/254612/>.
10. Триколенко С. Т., Єлісєєв І. А. Війна очима українських митців : знакові образи і новітня символіка, 2023. С. 285-300.

11. У БДПУ пройшла презентація книги «Мистецтво в окупації. Рефлексія». Режим доступу: <https://us.bdpu.org.ua/u-bdpu-proyshla-prezentatsiia-knyhy-mystetstvo-v-okupatsii-refleksiia.html> (звернення: 17.04.2024 р.)
12. У Каліфорнії відбулась благодійна виставка свідчень українців про війну. Режим доступу URL: <https://suspilne.media/amp/574093-u-kalifornii-vidbulas-blagodijna-vistavka-svidcen-ukrainciv-pro-vijnu/>
13. Федорець С. В., Братусь І. В. «Воєнний натюрморт» у сучасному українському мистецтві. *Молодий вчений*, 2024. С. 37-41
14. «Шовкова безмежність барв». У Сумській міській галереї відкрилась виставка батіку. Режим доступу URL: <https://suspilne.media/amp/sumy/422229-sovkova-bezmeznist-barv-u-sumskij-miskij-galerei-vidkrilas-vistavka-batiku/>
15. Ukraine's Art Community Remains Defiant in the Face of War. (2022) Artsy. (2022). Режим доступу URL: <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-ukraines-art-community-remains-defiant-face-war> (дата звернення: 28.10.2024).

References

1. Alforova Z., Alforov A. Vizualnyi obraz Ukrainy pid chas rosiisko-ukrainskoi viiny. Suchasnyi vystavkovyi prostir. Collection of Scientific Papers «SCIENTIA». 2022. S. 95–97.
2. Art-front: yak viina zminyla tvorchist suchasnykh ukrainskykh khudozhnyts. Rezhym dostupu URL: <https://insider.ua/ua/art-front-yak-vijna-zminila-tvorchist-suchasniukrainskih-hudozhnic/>
3. Vystavka khudozhnoho tekstyliu «Nytky doli» Yulii Petrenko v muzei. Rezhym dostupu: <http://ukraineartnews.com/news/expo/vistavka-hudozhnogo-tekstilju-nitki-doli-juliji-petrenko-v-muzeji>
4. Mala halereia Mystetskoho arsenalu stvoryla dydzhytal-vydannia «Ukraina v ohni». Rezhym dostupu URL: <https://bazilik.media/mala-halereia-mystetskoho-arsenalu-stvoryla-dydzhytal-vydannia-ukraina-v-ohni/> (data zvernennia 10.10.2024).
5. Mystetstvo pid chas viiny ye oplotom svitla, nadii i odnochasno zbroieiu. Rezhym dostupu URL: <http://chas-time.com.ua/liudyna/mistetstvo-pid-chas-vijni-e-oplotom-svitla-nadiji-i-odnochasno-zbroeyu.html> (data zvernennia: 10.10.2024).
6. Murashko O. Albom. Kyiv : Mystetstvo, 1980. 30 s.
7. Prokopovych T. A., Halkun T. D. Zhyvopys v umovakh voiennoho chasu. Yak zminylosia mystetstvo pid chas viiny – kolorystyka, tendentsii, siuzhet. Aktualni problemy rozvytku ukrainskoho mystetstva: kulturolohichni, mystetstvoznavchy, pedahohichni aspekty: materialy VI Vseukr. nauk.-prakt. konf. Luts'k : VNU im. Lesi Ukrainky, 2022. S. 99-102.
8. Sychikova Ya. Mystetstvo v okupatsii. Refleksiia : naukovo-populiarne vydannia / Ya. Sychikova, S. Kovachov, A. Popova, H. Lopatina, N. Tsybuliak. Petropavlivska Borshchahivka : TOV «Aliant», 2023. 25 c.
9. Skulptura vahitnoi meni bude nahaduvaty pro tila mihrantiv z Ukrainy. Ukrainska pravda: zhurn. Zhyttia. Hanna Shchokan (2023). Rezhym dostupu URL: <https://life.pravda.com.ua/culture/2023/06/04/254612/>
10. Trykolenko S. T., Yelisieiev I. A. Viina ochyma ukrainskykh myttsiv : znakovi obrazy i novitnia symbolika, 2023. S. 285-300.
11. U BDPU proishla prezentatsiia knyhy «Mystetstvo v okupatsii. Refleksiia». Rezhym dostupu: <https://us.bdpu.org.ua/u-bdpu-proyshla-prezentatsiia-knyhy-mystetstvo-v-okupatsii-refleksiia.html>
12. U Kalifornii vidbulas blahodiina vystavka svidchen ukraintsiv pro viinu. Rezhym dostupu URL: <https://suspilne.media/amp/574093-u-kalifornii-vidbulas-blagodijna-vistavka-svidcen-ukrainciv-pro-vijnu/>
13. Fedorets S. V., Bratus I. V. «Voiennyi natyurmort» u suchasnomu ukrainskomu mystetstvi. Molodyi vchenyi, 2024. S. 37-41
14. «Shovkova bezmezhnist barv». U Sumskii miskii halerei vidkrilas vystavka batyku. Rezhym dostupu URL: <https://suspilne.media/amp/sumy/422229-sovkova-bezmeznist-barv-u-sumskij-miskij-galerei-vidkrilas-vistavka-batiku/>
15. Ukraines Art Community Remains Defiant in the Face of War. (2022) Artsy. (2022). Rezhym dostupu URL: <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-ukraines-art-community-remains-defiant-face-war> (data zvernennia: 28.10.2024).

UDC 745/749:355.422(477)

ARTISTIC REFLECTIONS ON THE DRAMA OF WAR IN UKRAINE

Savanchuk Olena – Master's student in specialty 023 Fine Arts, Decorative Arts, Restoration, Rivne State Humanities University, Rivne.

This article analyzes the role of art for individuals during the full-scale invasion. It explores how concerns about the environment and political activism fuel creativity, resulting in art that is not only aesthetically appealing but also holds profound meaning. Following the escalation of the conflict with Russia, artists, creators, and masters of decorative and applied arts increasingly turn to military themes. Exhibitions and art events, both in Ukraine and abroad, play a crucial role in the development of decorative and applied arts. These events involve both domestic and international artists who acutely feel the pain of the people, allowing art to persist despite the war and to spread the truth so that the hard-earned lessons of today are not forgotten and can assist in the future. It is proven that art should never be sidelined, especially in such situations.

Key words: art, decorative applied arts, artist, craftsman, exhibition, artistic event, war, culture.

Надійшла до редакції 23.11.2024 року.